Όψεις θρησκευτικής μισαλλοδοξίας: Η Ιερά Εξέταση (Πρωτ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Λέκτωρ Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 22 Απριλίου, 2013

Στούς πλέον ἀπαίσιας φήμης μηχανισμούς καταστολῆς, πού γνώρισε ἡ παγκόσμια ἱστορία, συναριθμεῖται καί ἡ «Ἱερά Ἐξέταση». Θεσμός, πού δημουργήθηκε ἀπό τόν πάπα Ρώμης Γρηγόριο τόν Θ΄ κατά τόν 13ο αἰ., ἀγκαλιάστηκε καί ἐνισχύθηκε ἀπό τούς διαδόχους του καθώς τοῦ δόθηκε, ἐκτός τῆς χρήσης φρικτῶν βασανιστηρίων καί ἡ δυνατότητα νά καταδικάζει ἀνθρώπους στό θάνατο.

Ὁ δαιμονικῆς ἐμπνεύσεως καί ἀπαίσιας μνήμης αὐτός θεσμός ὑπῆρξε μηχανισμός δίωξης, ὅπου ὁ φανατισμός καί ἡ θρησκευτική μισαλλοδοξία ἀπέκτησαν, σύν τοῖς ἄλλοις, καί νομική κατοχύρωση σέ χῶρες ὅπως στήν Ἱσπανία. Ἐκεῖ φανατικοί Ρωμαιοκαθολικοί βασιλεῖς (π.χ. Φερδινάνδος ὁ Καθολικός) στό θεσμό αὐτό βρῆκαν ἕνα ἕτοιμο μηχανισμό γιά τή δίωξη μέχρι καί Ἀράβων καί Ἰουδαίων, δημεύοντας ταυτοχρόνως τίς περιουσίες τους.

Μέ τό πρόσχημα τῆς περιφρούρησης τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπό τή δράση αἱρετικῶν, ἡ Ἱερά Ἐξέταση εὐθύνεται γιά ἀσύλληπτης σκληρότητας βασανιστήρια χιλιάδων ἀθώων ἀνθρώπων σ᾽ ὅλο τόν πολιτισμένο κόσμο ὅπου ἔδρασε. Ἀποφάσισε τήν καταδίκη τους στόν διά τῆς πυρᾶς θάνατο καί ὄχι μόνο σ’ αὐτόν, ἀλλά και τόν στιγματισμό τους καί τή δημιουργία κλίματος θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, μισαλλοδοξίας, ἀνελευθερίας καί τρόμου.

Γιά νά γίνει ἀντιληπτό, πῶς λειτουργοῦσε αὐτός ὁ ἀσύλληπτης πορώσεως καί διαστροφῆς μηχανισμός, θά περιγράψουμε μέ συντομία τή διαδικασία ἐξόντωσης ἑνός αἱρετικοῦ στήν Ἱσπανία στά τέλη τοῦ 15ου αἰ.

Τόν καταδικασμένο γιά αἵρεση, ντυμένο μέ χιτώνα, κρατώντας ἀναμμένο κερί στό χέρι, τόν περιέφεραν στούς δρόμους τῆς πόλεως, πλαισιωμένο ἀπό δομηνικανούς μοναχούς, πού τόν προέτρεπαν ἐντόνως καί διαρκῶς νά ἀρνηθεῖ τά πιστεύω του. Στή συνέχεια ἡ πομπή κατευθύνονταν, συνήθως, σ᾽ ἕνα κεντρικό ναό, πού λάμβανε χώρα μία θρησκευτική τελετή. Ἐκεῖ ὁ γραμματέας τοῦ δικαστηρίου, σέ ἐπήκοον ὅλων, διάβαζε τά σχετικά μέ τήν καταδίκη τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν ἐπισήμανση ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν εἶχε πλέον κανένα ἄλλο μέσο γιά τή σωτηρία τῆς ψυχῆς του καί ὄφειλε νά τόν παραδώσει στήν πολιτική ἐξουσία, γιά νά ἐκτελεστεῖ ἡ ποινή, πού τοῦ εἶχε

ἐπιβληθεῖ.

Ὕστερα ἀπό αὐτό, μέ πομπή, ὁδηγοῦνταν στόν τόπο τῆς ἐκτέλεσης, πού ὑπῆρχε, ἤδη, ἀναμμένη φωτιά. Τοῦ ἔκαναν τήν χάρη, μάλιστα, ἐάν ὁμολογήσει τήν ἐνοχή του πρό τῆς ἐκτέλεσης νά τόν στραγγαλίσουν πρῶτα καί ὕστερα νά τόν κάψουν!

Τά ὅσα ἀναφέραμε, ἀσχέτως τῶν διαφόρων παραλλαγῶν τῶν μεθόδων βασανισμοῦ, τρόμου καί τιμωρίας, δέν ἐξαντλοῦν τή θηριώδη καί φρικτή συμπεριφορά τῶν ἱεροεξεταστῶν καί τοῦ μηχανισμοῦ, πού μέ φανατισμό ὑπηρετοῦσαν.

Δέν εἶναι, μάλιστα, τυχαῖο τό γεγονός, ὅτι ὁ πολύς Ντοστογιέφσκυ, χρησιμοποίησε αὐτόν τόν ἀπαίσιας μνήμης θεσμό, γιά νά περιγράψει, μέ τόν Μεγάλο Ἱεροεξεταστή, στό κορυφαῖο ἔργο του «Οἱ ἀδελφοί Καραμάζωφ» τήν ἔκπτωση τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Σ᾽ αὐτή τήν ἑνότητα τοῦ ἔργου του ἐκφράζει τή δριμύτατη κριτική του σ᾽ ἕνα ἀλλοτριωμένο θεσμικό καθίδρυμα, πού μέθυσε μέ τήν ἐξουσία τῆς δύναμης.

Ἐπιπλέον, περιγράφει κατά τρόπο ἀριστοτεχνικό καί τό διαζύγιό της μέ τήν ἀληθινή διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου μέ τή διαχρονική ἐπισήμανση ὅτι ἡ Ρώμη ὑπέκυψε λόγω τῆς ἀλαζονίας της, στόν τρίτο πειρασμό τοῦ διαβόλου, νά θελήσει, δηλαδή, νά κυριαρχήσει πολιτικά πάνω στόν κόσμο.

(Πηγή: «Ὀρθόδοξος Τύπος» ἀρ. φύλ. 1972, 19 Απριλίου 2013)